

Utviklingsprosjekt:

Prosess for strategisk utvikling i
Divisjon Habilitering og
rehabilitering,
Sykehuset Innlandet

Astrid Millum
Sykehuset Innlandet HF

Nasjonalt topplederprogram
10.04.12

Bakgrunn og organisatorisk forankring for prosjektet

Sykehuset Innlandet HF¹ (SIHF) dekker sykehusområdet Hedmark og Oppland. Innlandet har et befolkningsgrunnlag på ca 380.000, fordelt på 48 kommuner og over et stort geografisk område. SIHF har ca 8500 ansatte, disse er organisert i 10 divisjoner. Strukturen er fordelt på 8 sykehus og har tjenester på totalt 40 lokalisasjoner i de to fylkene.

SIHF er i gang med et stort strategisk arbeid ”Strategisk fokus 2025”². Arbeidet skal munne ut i et prinsippvedtak for framtidig sykehusstruktur, med fokus på best mulig faglig tilbud til befolkningen. Dette ses i lys av befolkningssammensetning, rekrutterings- og personellmessige forhold i Innlandet. 4 somatiske akuttisykehus rundt Mjøsa er i sentrum for prosessen. Det er utarbeidet 3 hovedscenarier for framtidig sykehusstruktur i Innlandet for disse ”Mjøs-sykehusene”;

- 1) Videreføring av dagens nettverksykehus (6 akuttisykehus; de fire Mjøs-sykehusene samt lokalsykehusene Kongsvinger og Tynset)
- 2) To akuttisykehus, ett i Hedmark og ett i Oppland
- 3) Ett akuttisykehus, plassert nær fylkesgrensa og Mjøsbrua.

Styret i SI skal i juni 2012 gjøre et prinsippvedtak for valg av scenario. Øvrige divisjoner i SIHF er ikke trukket inn i denne fasen, men valg av framtidig modell for sykehusstruktur for de fire Mjøs-sykehusene vil få konsekvenser for helheten i Sykehuset Innlandet og ha innvirkning på strategiske valg for samtlige divisjoner framover. Divisjon Habilitering og rehabilitering (Hab.-rehab.) er pr 2012 lokalisert på 5 steder i Oppland og Hedmark, med virksomhet i egne lokaler. Som divisjonsdirektør for Divisjon Habilitering og rehabilitering, vil jeg etter prinsippvedtaket i juni igangsette en prosess i egen divisjon for å hente fram divisjonens vurderinger av framtidig lokalisering for divisjonens avdelinger, knyttet til det valgte scenario for akuttisykehusene i mjøsområdet. Divisjonens struktur og lokalisering er et anliggende for hele SIHF. Dette prosjektet avgrenses imidlertid til prosesser internt i Divisjon Habilitering og rehabilitering, med tanke på innspill til foretaksledelsen.

Problemstilling og målsetting

Hvilke tiltak iverksettes for å få gjennomført en god prosess internt i divisjonen knyttet til vurdering av Divisjon Habilitering og rehabilitering sin lokalisering i Strategisk fokus 2025. Det vil legges spesiell fokus på:

- Informasjonskanaler
- Medvirkningsarenaer

Effektmål og resultatmål

1. Divisjon Habilitering og rehabilitering har en avklart oppfatning av hva som er det beste valg av lokalisering i relasjon til valgt scenario for Sykehuset Innlandet i Strategisk fokus 2025.
  - a. Prinsippvedtak for valgt scenario er godt kjent for divisjonens medarbeidere
  - b. Utdringsbildet er klart for medarbeiderne
  - c. Føringer for prioriterte arbeidsoppgaver for framtida er kjent
  - d. Det er gjennomført diskusjonsmøter, ledermøter og personalmøter i alle avdelinger samt i Kontaktforum, og de har gitt innspill til saken
  - e. Saken er drøftet i SI Brukerråd og avdelingsvise Brukerråd, og de har gitt innspill til saken

¹ Sykehuset Innlandet HF <http://www.sykehuset-innlandet.no/omoss/Sider/side.aspx>

² Strategisk fokus 2025 <http://www.sykehuset-innlandet.no/aktuelt/hoeringer/Sider/strategisk-fokus.aspx>

2. Prosessen er gjennomført med minst mulig usikkerhet for medarbeidere og ledere i organisasjonen
  - a. Åpenhet og forutsigbarhet er førende prinsipper for gjennomføring av prosessen
  - b. All viktig informasjon er formidlet til alle interessenter
  - c. Alle interessenter har mulighet og er oppfordret til å delta i arenaer for informasjon og diskusjon
  - d. Innspill fra møtearenaene er vektlagt i divisjonens ledergruppe

Evaluering av effektmål 1 vil synliggjøres i konklusjonen av prosessen, mens effektmål 2 vil bli evaluert i Ta Pulsen 2012 – midt i prosessen, samt i 2013 – vise eventuell utrygghet etter konklusjon er trukket.

Analyse og argumentasjon rundt problemstilling

SF 2025 får konsekvenser og gir muligheter for Div. Hab.-rehab som bør vurdere lokalisering av egne avdelinger opp mot utfordringsbildet i nær framtid. Framtidig befolkningssammensetning og utvikling av kommunale tjenester tilsier økt fokus på pasientperspektivet og likeverdighet mellom partene³.

Endringsprosesser medfører ofte usikkerhet og utrygghet i organisasjonen⁴. Det er viktig å planlegge prosessen på en oversiktlig, ryddig og inkluderende måte, hvor informasjonsflyten er god, medvirkningsarenaer er planlagt, samt at roller og spilleregler er avklart⁵.

De viktigste interessentene i denne divisjonsinterne prosessen vil være ledere på alle nivå, medarbeiderne, tillitsapparat og vernetjeneste, stab- og støttepersonell samt brukerne av divisjonens tjenester. For å finne gode løsninger og oppnå lojalitet til de beslutninger som fattes, må alle interessentgrupper involveres så tidlig som mulig i prosessen⁶.

Fremdriftsplan med milepæler, effektmål (EM) og resultatmål (RM)

Milepæl	Tiltak	Tiltak igangsatt	Ansvarlig	Utført
EM 1. Div har en avklart oppfatning om beste valg av lokalisering for hab.-rehab knyttet til SF 2025				
RM1a: Prinsippvedtak er kjent	1. Div. ledergruppe planlegger prosessen	01.06.12	Div.dir	31.12.12
	2. Informasjon gjennomgås i ledermøter	01.07.12	Div ledere nivå 2,3,4	
	3. Informasjon formidles til alle medarbeidere	01.08.12	Nivå 4 ledere	
RM 1b,1c, og 1d: Utfordringsbildet og overordnet prioritering er klart	1. Det gjennomføres diskusjonsmøter i alle avdelinger	01.09.12	Avd.sjefer og div. dir	
	2. Saken behandles i Kontaktforum (div. tillitsvalgte)	13.09.12	Div.dir	
RM1e: Brukerråd har gitt sine innspill	1. Sak meldes til SI Brukerråd og avd.vise Brukerråd.	01.08.12	Div dir	
	2. Brukerråd gir innspill	01.11.12	Brukerrådene	
EM 2. Prosessen er gjennomført med minst mulig usikkerhet for de impliserte				

³ FOU-prosjekt "Varige og likeverdige samhandlingsmodeller mellom 1. og 2. linjetjenesten, rapport nr 5459

⁴ D.I. Jacobsen 1998: "Motstand mot forandring, eller: 10 gode grunner til at du ikke klarer å endre en organisasjon". R. Kegan & L.L. Lahey 2011: "The Real Reason People Won't Change". S. Keller & C. Aiken 1995: "The inconvenient Truth About Change Management". P.Ø. Saksvik et al: "Sunn endring I organisasjoner".

⁵ R. Goffee & G. Jones 2000: "Why should Anyone Be Led by You?". HSØ's 12 prinsipper for medvirkning.

⁶ J.B. Quinn et al 1996: "Managing professional intellect: Making the Most of the Best". H. Mintzberg 1998: "Covert Leadership: Notes of Managing Professionals". J.P. Kotter 1995: "Leading Change: Why Transformation Efforts Fail". HSØ RHF styrevedtak 28.05.2009: "13 Prinsipper for brukermedvirkning på systemnivå o Helse Sør-Øst"

<u>RM 1a og 1b:</u> All relevant informasjon er formidlet og tilgjengelig, inkludert prinsipper for transparens	1. Temaet vektlegges i alle møtefora	01.07.12	Alle ledere	31.12.12
	2. Egen mappe etableres på fellesområdet med all info	01.07.12	Div.dir	
	3. Det sikres at alle er informert om info-mappen	01.08.12	Div.dir og avd.sjefer	
	4			
<u>RM 1c:</u> Alle interessenter har mulighet og er oppfordret til å delta	1. Tidsplan legges i god tid og formidles til alle	01.08.12	Div.dir	
	2. Tid avsettes i avd.vise møtearenaer	01.09.12	Avd.sjefer	
	3. Være tilstede i alle avdelinger, fange opp signaler	01.10.12	Div.dir	
<u>RM 1d:</u> Innspill er vektlagt i divisjonens ledergruppe	1. Tilstrekkelig tid avsettes til gjennomgang og drøfting i div ledergruppe	01.09.12	Div.dir	
	2. Innspillene vurderes i forhold til ansvar og oppgaver	01.11.12	Div.dir	

Budsjett – nøkkeltall

Det settes ikke av egne budsjettmidler til prosjektet. Lederne prioriterer temaet og tilrettelegger for deltakelse gjennom lokale etablerte møtearenaer i avdelingene.

Risikoanalyse

De viktigste risikoområdene avdekkes og tiltak iverksettes for å forebygge konsekvenser⁷. Risikovurdering er gjennomført i planfasen og nødvendige tiltak er implementert i framdriftsplan med milepæler og tiltak. Interessentanalysen⁸ viser positive holdninger hos de fleste interessentene, noe som vil vektlegges i prosessens aktiviteter. Risikovurdering vil være tema i ledermøter, avdelingsmøter og møter med tillitsvalgte for justering og komplettering. Evt nye tiltak som resultat av dette iverksettes underveis.

Følgende risikoområder er vurdert i planfasen:

1. Mangelfull informasjon i organisasjonen
2. Utrygghet i organisasjonen
3. Lav deltakelse i prosessen
4. Manglefull lojalitet til beslutning
5. Lav prioritering av prosessen
6. Anstrengt arbeidsklima i avdelingene

Konklusjoner og anbefalinger

Det igangsettes en prosess i Div Hab.-rehab for å drøfte muligheter og avklare best mulig lokalisering for divisjonens enheter knyttet til valgt scenario i SF 2025. Prosessen planlegges med tanke på informasjon, god involvering og medvirkning for å finne den beste løsningen samt gi trygghet i prosessen for alle impliserte.

⁷ Risikokart samt Kategorisering og vurdering av risikoområder samt tiltaksplan vises i vedlegg 2

⁸ Interessentanalyse i vedlegg 1

Vedlegg

1. Interessentanalyse
2. Risikoanalyse, kategoriseringsoversikt med tiltaksplan
3. Risikokart

Litteratur

FOU-prosjekt "Varige og likeverdige samhandlingsmodeller mellom 1. og 2. linjetjenesten, rapport nr 5459

Goffee R. & G. Jones 2000: "Why should Anyone Be Led by You?".

HSØ RHF styrevedtak 28.05.2009: "13 Prinsipper for brukermedvirkning på systemnivå o Helse Sør-Øst"

Jacobsen D. J 1998: " Motstand mot forandring, eller: 10 gode grunner til at du ikke klarer å endre en organisasjon".

Kegan R. &L.L. Lahey 2011: "The Real Reason People Won't Change".

Keller S & C. Aiken 1995: "The inconvenient Truth About Change Management".

Kotter J.P. 1995: "Leading Change: Why Transformation Efforts Fail".

Mintzberg H 1998: "Covert Leadership: Notes of Managing Professionals".

Saksvik P. Ø.et al: "Sunn endring I organisasjoner".

Quinn J.B. et al 1996: "Managing professional intellect: Making the Most og the Best".